

Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан

факультету педагогічної освіти

 доц. Герцюк Д.Д.

“30” серпня 2019 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка
Спеціальність 016 - «Спеціальна освіта»
Освітній рівень – перший (бакалаврський)

Львів – 2019

Робоча програма з дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» спеціальністю бакалавр спеціальної освіти), галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка «30» серпня, 2019 року. – 14 с.

Розробник: асистент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти Породько М. І.

Робоча програма затверджена на засіданні спеціальної освіти та соціальної роботи

Протокол № 1 від „30” серпня 2019 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Островська К.О.)
(прізвище та ініціали)

© Породько М.І., 2019

© ЛНУ ім. І. Франка, 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»		
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання —		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2/1 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	Практичні, семінарські
		32 год.	12 год.
		Лабораторні	Лабораторні
		—	—
		Самостійна робота	Самостійна робота
		42 год.	68 год.
		Індивідуальні завдання: год.	Індивідуальні завдання: год.
Вид контролю: <i>іспит.</i>	Вид контролю: <i>іспит.</i>		

2. Мета та завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є засвоєння студентами знань про сутність та особливості діяльності спеціального педагога, ознайомлення з основними компетенціями спеціального педагога, логопеда, спеціального психолога, асистента майстра виробничого навчання, особливостями професійно-педагогічної комунікації, структурою педагогічного ВНЗ, видами навчальних занять у ВНЗ, особливостями самостійної та наукової роботи студентів, формування уміння вчитися, потягу до самоосвіти та

самовиховання протягом життя. Ознайомлення з категоріями осіб, що є в сфері професійної діяльності спеціального педагога.

2.2 . Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- допомогти студентам адаптуватися до навчально-педагогічного процесу;
- розкрити зміст їх майбутньої професійної діяльності, її суспільне значення;
- ознайомити з категоріями осіб, що визначають діяльність спеціального педагога.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні форми організації навчально-виховного процесу у ВНЗ, свої права та обов'язки;
- структуру навчального плану, перспективу вивчення навчальних дисциплін;
- особливості організації самостійної роботи;
- функції спеціального педагога відносно осіб з порушеннями психофізичного розвитку;
- типи закладів, що надають освітні, соціальні та професійні послуги особам з психофізичними порушеннями.

вміти:

- формувати своє педагогічне мислення, професійне переконання;
- раціонально організовувати навчальний час відповідно до вимог навчально-виховного процесу;
- творчо підходити до розв'язання педагогічних ситуацій;
- володіти прийомами педагогічної комунікації (вербальної, невербальної та комп'ютерної).
- продуктивно та самостійно працювати, успішно займатись самоосвітою;
- користуватися прийомами швидкого запам'ятовування, раціонального використання часу тощо;
- володіти вміннями вчитися;
- володіти прийомами самовиховання (самонавіювання, саморегуляція тощо).

2.3. Компетентності (за освітньою програмою)

2.3.1. Загальні компетентності

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-9. Здатність працювати в команді.

2.3.2. Спеціальні (фахові компетентності)

ФК-1 Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями;

ФК.-3 Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації в процесі професійно-корекційної і навчально-реабілітаційної взаємодії.

ФК.-4. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів навчального, корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу.

ФК.-7. Здатність оцінити структуру дефекту при психофізичних порушеннях (мовлення, інтелекту, функцій опорно-рухових та сенсорних систем).

2.4. Програмні результати навчання (за освітньою програмою)

РН 1. Знати теоретичні аспекти особливостей розвитку і освіти людини, яка має обмежені можливості життєдіяльності, особливостей становлення і соціалізації її як особистості.

РН 2. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності.

РН 8. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та технології.

РН 17. Оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення..

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години 3 кредити ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система навчання у Вищих навчальних закладах України

Тема 1. Загальні основи спеціальної освіти

Корекційна педагогіка, як наука, її мета і завдання. Основні поняття спеціальної освіти. Система підготовки фахівців з спеціальної освіти в Україні. Типи вищих навчальних закладів. Структурні підрозділи вищого навчального закладу

Контрольні запитання та завдання

1. Назвіть науковців, основоположників спеціальної освіти.
2. Основні завдання спеціальної освіти.
3. Особливості професії спеціальний педагог.
4. Написати есе «Я в професії».
5. Права і обов'язки студентів у ВНЗ

Тема 2. Форми організації навчання у ВНЗ відповідно до Болонського процесу

Система навчання у ВНЗ. Форм організації роботи студентів: лекція, практичне, семінарське заняття, самостійна робота, консультації, практика. Організація навчальної праці студента. Оцінювання навчальних досягнень студентів відповідно до 100-бальної системи.

Контрольні запитання та завдання

1. Охарактеризувати систему навчання у ВНЗ
2. Дати порівняльну характеристику таких форм роботи студентів, як: лекція, практичне, семінарське заняття.
3. Скласти свій режим дня студента.
4. Самостійна робота та наукова організація праці студента. Професійне самовиховання майбутнього корекційного педагога
5. Права та обов'язки студентів ВНЗ.

Тема 3. Категорії порушень розвитку, причини виникнення

Поняття про порушення у розвитку. Причини виникнення порушень психофізичного розвитку. Види класифікацій порушень психофізичного розвитку.

Контрольні запитання та завдання

1. Розробити порівняльну таблицю порушень психофізичного розвитку та їх відповідники в МКХ-10
2. Охарактеризувати поняття «норма».

Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика дітей з сенсорними порушеннями

Класифікація та причини виникнення порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням зору. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням слуху.

Контрольні запитання та завдання

1. Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням зору
2. Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням слуху.

Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням опорно-рухового апарату

Класифікація та причини виникнення порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з ДЦП. Психолого-педагогічна характеристика дітей з захворюваннями опорно-рухового апарату.

Контрольні запитання та завдання

- 1.Розробити порівняльну таблицю причин виникнення порушень опорно-рухового апарату.
- 2.Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням опорно-рухового апарату.

Тема 6. Психолого-педагогічна характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями.

Класифікація та причини виникнення порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями.

Контрольні запитання та завдання

- 1.Розробити порівняльну таблицю характеристики дітей з інтелектуальними порушеннями.
- 2.Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням інтелекту.

Тема 7. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням емоційно-вольової сфери

Класифікація та причини виникнення порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням емоційно-вольової сфери.

Контрольні запитання та завдання

- 1.Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням емоційно-вольової сфери..

Тема 8. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням мовлення

Класифікація та причини виникнення порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням мовлення..

Контрольні запитання та завдання

3. Розробити порівняльну таблицю класифікацій мовлення
4. Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням мовлення.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки	2
2	Структура вищої освіти в Україні	2
3	Система навчання у ВНЗ	2
4	Формування професійно важливих якостей особистості спеціального педагога	2
5	Характеристика категорій порушень психофізичного розвитку осіб.	4
6	Характеристика дітей з сенсорними порушеннями	4
7	Характеристика дітей з порушенням опорно-рухового апарату	4
8	Характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями	4
9	Характеристика дітей з порушенням емоційно-вольової сфери	4
10	Характеристика дітей з порушенням мовлення	4
...	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичний становлення та розвитку корекційної педагогіки	1
2	Права та обов'язки студентів ВНЗ	3
3	Написати есе «Я в професії»	2
4	Скласти свій режим дня студента.	2
5	Особливості самостійної роботи студентів	3
6	Скласти порівняльну таблицю шкал оцінювання навчальних досягнень студентів	2
7	Права та обов'язки студентів ВНЗ.	2
8	Розробити порівняльну таблицю порушень психофізичного розвитку та їх відповідники в МКХ-10	4
9	Охарактеризувати поняття «норма».	2

10	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням зору	2
11	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням слуху	2
12	Розробити порівняльну таблицю причин виникнення порушень опорно-рухового апарату	4
13	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням опорно-рухового апарату.	2
14	Розробити порівняльну таблицю характеристики дітей з інтелектуальними порушеннями	3
15	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням інтелекту	2
16	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням емоційно-вольової сфери	2
17	Розробити порівняльну таблицю класифікацій мовлення	2
18	Виписати типи закладів де навчаються діти з порушенням мовлення.	2
	Усього	42

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Навчальна робота з курсу проводиться у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів. На усіх формах використовуються словесні, наочні та практичні методи з використанням комп'ютерних засобів.

11. Методи контролю

З курсу „ Вступ до спеціальності” систематично проводиться поточний, підсумковий, тестовий контроль. До поточного контролю відносять демонстрування та проведення завдань для самостійної роботи на практичних заняттях. До підсумкового і тестового – комплексні контрольні роботи, тестування з основних тем програми.

Засобами поточного контролю є:

1. Усне опитування на практичних заняттях
2. Тестові завдання
3. Оцінка індивідуальних письмових завдань
4. Оцінювання індивідуальних науково-дослідних робота
5. Оцінка виконання практичних робіт

Заходами підсумкового контролю будуть проведення екзаменів

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота								всього	іспит	Сума
Змістовий модуль 1,2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		50	100
5	5	8	8	6	8	5	5	50		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Знання студента оцінюються за чотирибальною системою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Оцінка «відмінно»; ставиться студенту в такому випадку: дана повна правильна і ґрунтовна відповідь на поставлене теоретичне питання; наведені всі необхідні методологічні, за необхідності графічні матеріали, які розкривають суть поставленого питання; проведено ґрунтовний аналіз проблеми та зроблені висновки в напрямі її вирішення.

Оцінка «добре»; ставиться студенту в такому випадку: правильно і з достатньою повнотою викладено суть поставленого питання; приведені аргументи викладають суть поставленого питання в цілому; вирішує поставлену задачу в повному обсязі; допущено несуттєві неточності у висвітленні поставлених питань.

Оцінка «задовільно» ставиться студенту в такому випадку: за загальні знання і розуміння основного матеріалу як теоретичної, так і практичної частини завдання; у відповідях немає чіткості, логіки і послідовності викладення матеріалу; не повністю висвітлено суть питання; зокрема, не вистачає необхідних аргументів, які розкривають суть поставлених питань.

За невиконання мінімальних вимог оцінки «задовільно» студент може отримати оцінку «незадовільно»

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	-----------------------------------	--------------------------------------

13. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій з тем, що виносяться на теоретичне опрацювання.
2. Підручники та посібники.
3. Плани практичних занять.
4. Завдання для самостійного опрацювання.
5. Базова та допоміжна література.
6. Пакети завдань для здійснення контролю: тестові завдання, контрольні роботи, питання до заліку, блок запитань і завдань для самоконтролю за самостійно опрацьованим навчальним матеріалом.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кравченко А. І. Вступ до спеціальності. Навчальний посібник для студентів наряду підготовки «Корекційна освіта» (Логопедія) вищих педагогічних навчальних закладів / А. І. Кравченко, Л. В. Мороз, І. В. Кравченко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 268 с
2. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: науково-методичний посібник / Науковий редактор О.Л. Кононко. – К. : редакція журналу «Дошкільне виховання», 2003. – 243 с.
3. Колишкін, О. В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності [Текст] : навчальний посібник / О. В. Колишкін. – Суми : Університетська книга, 2013. – 392 с.
4. Логопедія. Підручник. За ред.. М.К.Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово». -2010. - 376 с
5. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки. Навчально-методичний посібник. — Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. — 263 с.
6. Омельченко І. М. Вступ до спеціальності: логопедія: навчальний посібник / І. М. Омельченко, В. В. Тарасун, Л. О. Федорович. – Кременчук : Християнська Зоря, 2011. – 416 с .
7. Сак Т.В.Особлива дитина: Від народження до 6 років: Поради батькам.- К.:Літера ЛТД, 2008.-144
8. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник] / Віктор Миколайович Синьов. – Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 238 с.
9. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
10. Фіцула М. Вступ до педагогічної професії: Навч. посіб. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 168 с.

Допоміжна

1. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник /За ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: вид-во НДПУ, 2003. – 89с.
2. Довідник учителя-логопеда / [авт.-упор. С. М. Лупінович] – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 112 с.
3. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки [текст]: підручник / З. М. Шевців – К. :«Центр учбової літератури», 2016. – 248 с

15. Інформаційні ресурси

1. Корекційна педагогіка - https://esu.com.ua/search_articles.php?id=3530
2. Мардахедов Л.В. Спеціальна педагогіка / [електронний ресурс]: https://stud.com.ua/46661/pedagogika/spetsialna_pedagogika